

Európska charta pre malé podniky

(Ratifikovaná v Maribore 23. apríla 2002 a schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 333 z 3. apríla 2002)

Malé podniky sú oporou európskej ekonomiky. Sú kľúčovým zdrojom pracovných príležitostí a živnou pôdou podnikateľských nápadov. Úsilie Európy uviesť novú ekonomiku uspeje, len ak sa malé podnikanie dostane medzi najdôležitejšie priority.

Malé podniky reagujú na zmeny v podnikateľskom prostredí najcitlivejšie zo všetkých. Trpia ako prvé, ak ich zaťažuje nadmerná byrokracia. A ako prvé profitujú z iniciatív, ktoré znižujú administratívnu náročnosť a odmeňujú úspech.

V Lisabone sme stanovili pre Európsku úniu cieľ, aby sa stala najkonkurenčnejšou a najdynamickejšou ekonomikou na svete založenou na vedomostiach, ktorá je schopná zabezpečiť udržateľný hospodársky rast, viac a lepších pracovných miest a väčšiu sociálnu súdržnosť.

Malé podniky treba považovať za hlavnú hnaciu silu inovácie, zamestnanosti, ako aj sociálnej a regionálnej integrácie v Európe.

Preto je potrebné pre malé podniky a podnikanie vytvoriť najlepšie možné prostredie.

ZÁSADY

Pri tejto výzve

- uznávame dynamické schopnosti malých podnikov reagovať na potreby nových trhov a zabezpečovať pracovné príležitosti;
- zdôrazňujeme význam malých podnikov pri posilňovaní sociálneho a regionálneho rozvoja, pričom ich správanie je príkladom iniciatívy a odhodlania,
- uznávame podnikanie ako cennú a produktívnu životnú zručnosť na všetkých úrovniach zodpovednosti,
- oceňujeme úspešné podniky, ktoré si zaslúžia spravodlivú odmenu,
- zohľadňujeme, že aj zodpovedná iniciatívnosť a riskovanie sa spája s určitým neúspechom, a že to treba chápať najmä ako príležitosť učiť sa,
- uvedomujeme si význam vedomostí, odhodlania a pružnosti v novej ekonomike.

Situáciu malých podnikov v Európskej únii môžu zlepšiť opatrenia zamerané na stimulovanie podnikania, vyhodnotenie existujúcich opatrení a keď to je opodstatnené, upravovať ich tak, aby boli vhodnejšie pre malé podniky. Tvorcovia politik by mali zabezpečiť dôsledné zohľadnenie potrieb malých podnikov. Na to, aby sme dosiahli tento výsledok, sa zaväzujeme:

- posilniť ducha inovatívnosti a podnikania, čo umožní európskym podnikom čeliť budúcim výzvam,

- dosiahnuť regulačný, fiskálny a administratívny rámec, ktorý by podporoval podnikateľskú činnosť a zlepšil postavenie podnikateľov,
- zabezpečiť prístup na trhy na základe najmenej zaťažujúcich požiadaviek, ktoré sú v súlade s hlavnými cieľmi verejnej politiky,
- napomáhať prístupu k najlepšiemu výskumu a technológiám,
- zlepšiť prístup k financiam počas celého životného cyklu podniku,
- neustále zlepšovať našu výkonnosť tak, aby EÚ ponúkala najlepšie prostredie pre malé podniky na svete,
- počúvať hlas malých podnikov,
- presadzovať podporu špičkovým malým podnikom.

SMEROVANIE OPATRENÍ

Schválením tejto charty sa zaväzujeme, že budeme prijímať opatrenia v nasledovných oblastiach, pričom primerane zohľadníme potreby malých podnikov.

1. Vzdelávanie a odborná príprava na podnikateľstvo

Európa bude rozvíjať podnikateľského ducha a nové zručnosti už od ranného veku. Všeobecné vedomosti o podnikaní a podnikateľstve je treba učiť na všetkých úrovniach škôl. Špecifické moduly súvisiace s podnikaním by sa mali stať základnou súčasťou vzdelávacích programov na stredných školách, vysokých školách a univerzitách.

Budeme povzbudzovať a podporovať podnikateľské úsilie mládeže a vypracúvať primerané vzdelávacie programy pre manažérov v malých podnikoch.

2. Lacnejší a rýchlejší začiatok podnikania

Náklady na začatie činnosti firiem by sa mali stať najkonkurencieschopnejšími na svete. Krajiny s časovo najnáročnejšími a najkomplikovanejšími postupmi pri schvaľovaní nových firiem by sa mali povzbudzovať k tomu, aby dobehli najrýchlejšie štáty. Mal by sa zvýšiť online prístup k registrácii podnikov.

3. Lepšia legislatíva a regulácia

Národné zákony o konkurze by sa mali hodnotiť z hľadiska pozitívnych výsledkov z praxe. Poučenie z porovnania s inými krajinami by nás malo viesť k zlepšeniu súčasnej praxe v EÚ.

Mali by sa prehodnotiť nové právne predpisy na národnej úrovni a na úrovni spoločenstva, aby sa odhadol ich dosah na malé podniky a podnikateľov. Vždy, keď to je možné, je treba zjednodušiť národné pravidlá a pravidlá Európskeho spoločenstva. Vlády by mali prijať administratívne dokumenty, ktoré sú ústretové voči užívateľom.

Malé podniky by mohli byť vyňaté z určitých regulačných povinností. V tejto súvislosti by komisia mohla zjednodušiť legislatívu upravujúcu hospodársku súťaž, aby sa zmenšilo zaťaženie malých podnikov spôsobené jej dodržiavaním.

4. Dostupnosť zručností

Budeme sa usilovať o to, aby školiace inštitúcie spolu s podnikovými školiacimi programami poskytovali primerané zručnosti prispôbené potrebám malých podnikov ako aj celoživotné odborné vzdelávanie a poradenstvo.

5. Zlepšenie online prístupu k informáciám

Verejné orgány treba nabádať k zvyšovaniu elektronickej komunikácie s malopodnikateľským sektorom. Takto budú môcť firmy získať rady, podávať žiadosti, daňové priznania alebo získať jednoduché informácie online, a teda rýchlejšie a oveľa lacnejšie. V tejto oblasti musí ísť Komisia príkladom.

6. Viac výhod vyplývajúcich z jednotného trhu

Malé podniky pocítujú prínosy z reforiem prebiehajúcich v európskej ekonomike. Komisia a členské štáty musia preto pokračovať v prebiehajúcich reformách, ktoré majú za cieľ dobudovať skutočný vnútorný trh ľahko dostupný pre malé podniky v kritických oblastiach ich vývoja vrátane elektronickeho obchodu, telekomunikácií, podnikov verejných služieb, verejného obstarávania a cezhraničných platobných systémov.

Súčasne treba dôrazne uplatňovať európske a národné pravidlá hospodárskej súťaže, aby sa zaručilo, že malé podniky majú všetky možnosti pre vstup na nové trhy a platia pre ne pravidlá spravodlivej hospodárskej súťaže.

7. Zdaňovanie a finančné otázky

Daňové systémy majú byť prispôbené tak, aby odmeňovali úspech, podnecovali rozbiehanie podnikateľskej činnosti, uprednostňovali expanziu malých podnikov a tvorbu pracovných príležitostí a napomáhali tvorbu a následnú kontinuitu malých podnikov. Členské štáty by mali uplatňovať čo najlepšie skúsenosti v zdaňovaní a stimulačných opatreniach.

Podnikatelia potrebujú na zrealizovanie svojich ambícií dostatok financií. Aby sa zlepšil prístup malých podnikov k finančným službám:

- budeme identifikovať a odstraňovať prekážky vytvárania celoeurópskeho kapitálového trhu a implementovania Akčného plánu pre finančné služby a Akčného plánu pre rizikový kapitál,
- zlepšime vzťah medzi bankovým systémom a malými podnikmi, a to vytvorením primeraných podmienok prístupu k úverom a rizikovému kapitálu,
- zlepšime prístup k štrukturálnym fondom a uvítame iniciatívy Európskej investičnej banky na zvýšenie finančných prostriedkov určených na naštartovanie podnikateľskej činnosti pre začínajúce podniky a pre podniky s vyspelou technikou s využitím vlastného imania.

8. Posilnenie technologickej kapacity malých podnikov

Posilníme existujúce programy zamerané na podporu šírenia technológií smerom k malým podnikom, ako aj kapacity malých podnikov identifikovať, vybrať a prispôsobiť si technológie.

Posilníme technologickú spoluprácu a výmenu medzi podnikmi rôznych veľkostí, najmä medzi európskymi malými podnikmi, vypracujeme efektívnejšie výskumné programy

zamerané na komerčné aplikácie znalostí a techniky a vypracujeme systémy kvality a certifikovania prispôsobené potrebám malých podnikov. Je potrebné zabezpečiť, aby patentná ochrana EÚ bola k dispozícii a ľahko dostupná pre malé podniky.

Posilníme zapojenie malých podnikov do medzipodnikovej spolupráce na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni, ako aj spoluprácu medzi malými podnikmi a vyššími vzdelávacími a výskumnými inštitúciami.

Preto treba podporovať iniciatívy na regionálnej a národnej úrovni zamerané na vytváranie medzipodnikových clustrov (lokálnych produktívnych systémov) a sietí, posilňovať celoeurópsku spoluprácu medzi malými podnikmi s väčším využitím informačnej techniky, rozširovať najlepšiu prax pri kooperačných zmluvách, podporovať spoluprácu malých podnikov, aby zlepšili svoje schopnosti vstupovať na celoeurópske trhy a rozširovať svoje aktivity na trhoch tretích krajín.

9. Úspešné modely elektronického podnikania a podpora špičkových malých podnikov

Komisia a členské štáty by mali povzbudzovať malé podniky v tom, aby uplatňovali najlepšie skúsenosti a preberali úspešné podnikateľské modely, ktoré im umožnia v novej ekonomike skutočne prekvitať.

Budeme koordinovať činnosť členských štátov s aktivitami EÚ tak, aby sme vytvorili informačné systémy a systémy na podporu podnikania, siete a služby, ktoré sú ľahko prístupné a zrozumiteľné a relevantné pre potreby podnikov, v celej EÚ zaručíme prístup k poradenstvu a podpore poskytovanej rozličnými mentormi a „podnikateľskými anjelmi“, vrátane prístupu prostredníctvom webovských stránok a využijeme európsku databázu o MSP.

10. Vytvorenie silnejšieho, efektívnejšieho zastúpenia záujmov malých podnikov na úrovni únie a na národnej úrovni

Dokončíme prieskum zastúpenia záujmov malých podnikov na úrovni EÚ a národnej úrovni vrátane zastúpenia prostredníctvom sociálneho dialógu.

Zaväzujeme sa pokračovať v dosahovaní týchto cieľov využívaním otvorenej metódy koordinácie národných politík na podporu podnikania. Na tento účel využijeme Viacročný program pre podniky a podnikanie, cardiffský proces ekonomických reforiem, luxemburský proces politík zamestnanosti a ďalšie programy a iniciatívy spoločenstva. Každoročne budeme na jarných summitoch na základe správy Komisie o relevantných otázkach monitorovať a vyhodnocovať dosiahnutý pokrok.

Na hodnotenie dosiahnutého pokroku využijeme efektívne ukazovatele a porovnaním vo vzťahu k tým najlepším na svete prehĺbime náš proces učenia a hľadania lepších riešení v každej oblasti, ktorá vplýva na malé podniky tak, aby neustále zlepšovali svoju činnosť.